

Pedrolo, sense manies

Ens comenta que no té gaires escrúpols, perquè ha d'escriure sense cap repressió, soltant la imaginació. Manuel de Pedrolo ens diu, també, que li fa mandra d'escriure cap novel·la més.

Assumpció Maresma i Matas

A Pedrolo, li sembla que l'editor de la seva novel·la *Joc Tapat* li ha fet una malifeta, perquè li han concedit el premi «Prix Meridiane» a Montpeller per aquesta obra. «És clar —ens diu d'entrada—, a València potser no sabien que jo no vull premis, aquests són per a la gent que comença, jo n'estic al marge des de fa anys. L'he refusat, però ja no hi era a temps. La situació ha estat irònica i graciosa: donen un premi a algú que no el vol. Em ric de mi mateix. Fa trenta o trenta-cinc anys anava al darrere dels premis, i ara en passo, és clar, no en tinc necessitat. Tot i així, no acabo d'entendre que hagin premiat aquesta obra. Els jurats, en general, són conservadors i aquesta és una obra on hi ha incest, monges prostitutes per defensar l'ordre... i moltes més coses. Això sí, està feta amb molt d'humor».

—¿Les monges tenen dret al plaer?

—I tant, per què no. Són elles les que se'l prohibeixen.

A partir de l'argument de la novel·la, on la imaginació trenca límits per trobar el plaer en allò que és inversemblant, la conversa pren velocitat per camins que desdibuixen la imatge d'un Pedrolo enclaustrat en una habitació de poca llum i plena de llibres. Ell suposa que expurgarem l'entrevista de tot allò que podria ser considerat fullaraca, però no ho hem fet, hi ha massa arbres podats.

—¿Cal imaginació a l'hora de l'amor?

—Sense imaginació, no hi ha hores que valgui la pena.

—¿Vostè la fa servir en l'amor?

—De moment, la gasto en tot, també en l'amor.

—El protagonista de *Joc Tapat* diu a la superiora del convent que les dones més belles són les de trenta-cinc anys. ¿Pensa el mateix?

—Qui diu de trenta-cinc, diu de trenta-quatre o de trenta, certament. Em penso que les més belles són les joves, però madures. La bellesa no és

el físic, sinó l'actitud. Hi ha dones de tota mena. Quan parlo de dones, ho faig parlant de dones desinhibides. No pensaré mai en una dona inhibida, catòlica o beata, per més bé que estigui, perquè després no respon.

—¿Quin és el seu tipus de dona?

—Tinc tant d'embolic, que ja no ho sé, només ho podria dir al seu davant: aquesta sí, aquesta no. No tinc models, perquè serien limitacions. De totes maneres, m'haguessis hagut de preguntar com m'agradaven abans, ara ja sóc vell.

—¿I això és tan important?

—Sí.

—¿I ara què?

—Ara res, quin cas m'han de fer. Ara, rebo cartes de nenes de disset anys que m'escriuen i em diuen «t'estimo».

—¿N'ha conegut moltes, de dones?

—Totes amb les que he parlat.

—¿Per atzar o amb premeditació?

—Les coses, generalment, les porta l'atzar. La premeditació no sol sortir bé. S'ha de ser receptiu a l'atzar.

—Les coneix bé.

—És una impressió.

—Diuen que llegint-lo se senten respectades.

—Això ja és una altra cosa, i és veritat. Moltes m'ho han remarcat. Entendre la gent és molt difícil. Ara, també hi ha dones que diuen que no les respecto gens.

—¿Per què?

—Diuen que les ofenc amb el que escric. Alguna vegada he explicat a alguna d'elles que, per a mi, pel que fa al sexe, la dona normal és la que és calenta. Hi ha dones que interpreten això amb menyspreu. Si no fes sortir dones lliures, no les respectaria, les tractaria com a animals domesticats. Potser aquest respecte és perquè porto un component femení bastant fort. Dic jo, jeh!. No en tinc cap seguretat. Tots tenim part dels dos sexes.

—¿Li ho han dit alguna vegada?

—M'he sentit a dir de tot.

—A *Joc Tapat* hi ha una frase que diu: *La luxúria és un element creador.* ¿Ho creu vostè també, això?

DOMENEC UMBERT

«Als deu anys ja em preguntava per què anava a missa.»

—Sí, em penso que sí.

—¿I com la porta, la luxúria?

—Bé, tranquil.

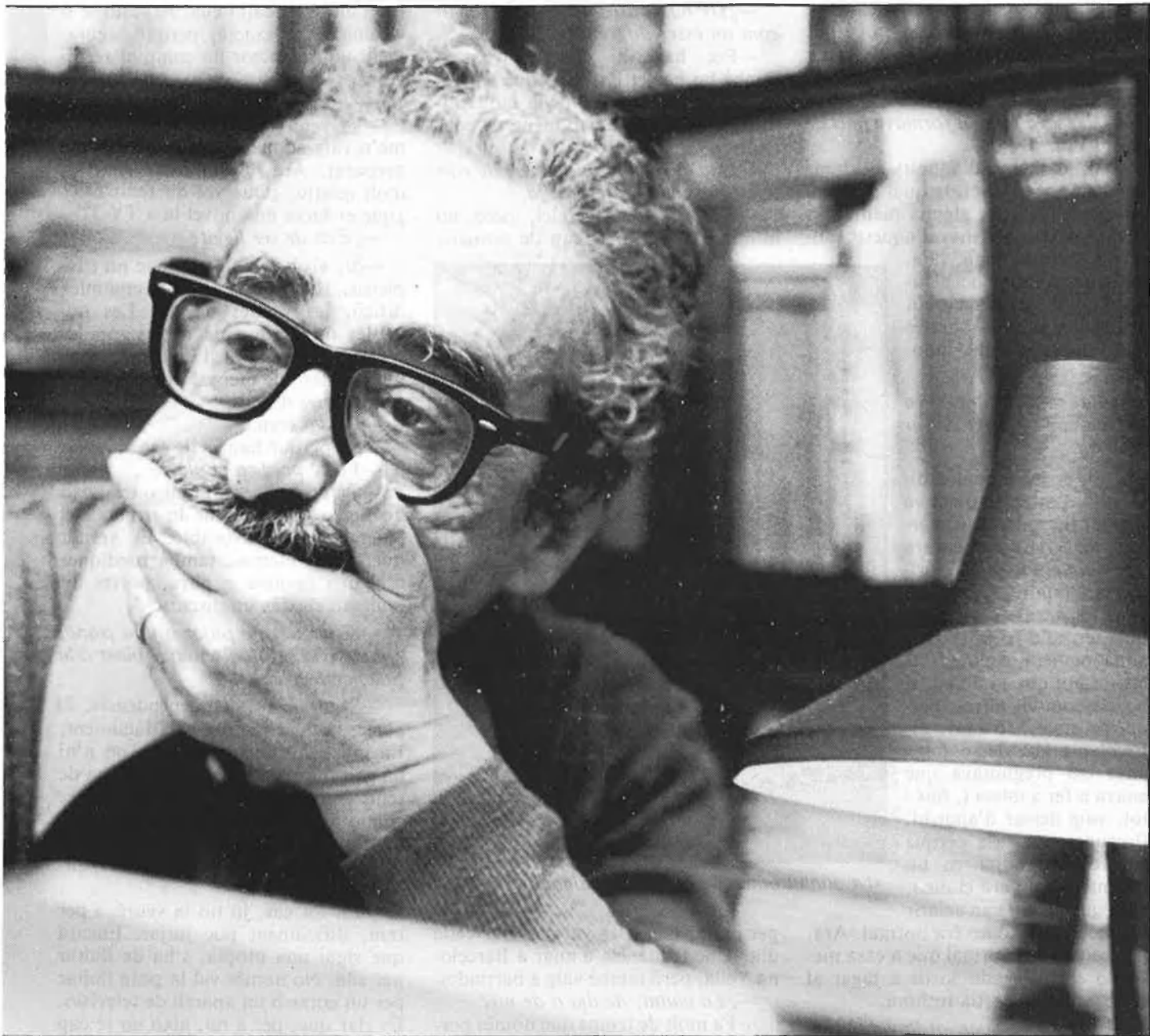
—¿D'on treu els seus personatges femenins?, perquè en aquesta novel·la premiada n'hi ha un bon ventall, i a la seva completa també.

—Això és un misteri, per descomptat que, de gent tan imaginativa, no en conec.

—¿El novel·lista ho aprofita tot?

—Sí. El novel·lista és un individu que no té gaires manies. No pot tenir escrúpols, perquè es començaria a reprimir per no molestar. La gent, però, no s'hi identifica. La imaginació de l'escriptor ho transforma.

Curiosament els qui s'hi identifiquen són la gent que no hi té res a veure. Per exemple, una vegada em va

telefonar una senyora i em va dir: «Escolti, ¿vostè i jo ens coneixem? Era la primera vegada que li sentia la veu i li ho vaig dir. La seva resposta va ser que jo explicava la seva vida en un llibre. Ella se sentia la Júlia. Després, va resultar que totes les semblances eren perquè no s'entenia amb el marit, un amant l'havia enredada, i... Em va explicar tota la seva vida, i res no coincidia amb la meua novel·la, però ella continuava identificant-s'hi. Una altra noia es va identificar amb dos personatges alhora i em va dir que jo l'havia feta tornar ximple i que l'havien tancada per culpa meua. Els dos personatges eren antagònics i quan la vaig conèixer, vaig comprovar que no tenia res a veure amb cap d'ells.

En canvi, els qui sí que hi tenen semblances i els he coneguts, aquests no diuen mai res, potser perquè no em llegeixen mai.

Els homes i les dones som molt obscurs per a nosaltres mateixos. Imagina't per a altres.

—¿Té molt de contacte amb els lectors?

—No massa. Si ells l'estableixen, no els rebutjo mai. Penso que si els poso entre cap i coll volum rere volum, també hi tinc cert deure.

—¿Per què s'ha dit i repetit que vostè és l'autor d'Els Quaderns d'en Marc?

—Sembla que l'estil té semblances i perquè tinc obres en què m'he ocupat d'aquestes qüestions. Amb aquest tema ha passat com amb *Histoire d'O*,

que ha estat atribuïda durant quaranta anys a un escriptor francès i aquest senyor s'ha carregat els neulers. Després s'ha descobert que la Pauline Reage ha existit. Tot aquest enrenou, perquè diuen que s'assembla l'estil... i és que els crítics a vegades també hi entenen.

—Matem-ho. De vostè no se saben massa xafarderies. ¿Com s'ho ha fet?

—Si portes una vida discreta al marge de l'ambient social, és lògic que ningú no s'ocupi de tu.

—L'*Enciclopèdia Catalana* diu que va néixer en un castell.

—La meua família procedeix de Navarra i Aragó. Cap al segle XVII se'n van anar a Montblanc i, després, a Cervera, on va néixer el meu pare, que, després, va anar a viure a Tàrrer.

ga, lloc on jo vaig viure, en casar-se amb una botiguera d'aquesta ciutat. Al Castell d'Aranyó vaig néixer per casualitat, era herència dels Pedrols, meu no ha estat mai.

—*¿La seva família formava part de la noblesa?*

—Sí, d'alguns d'aquests Borbons que hem sofert aquí, la qual cosa vol dir que havien fet alguna malifeta o altra: un acte d'armes d'aquests gloriosos, reprimir algú, vaja, fer la llesca a algú o a alguna. Ningú no és ennoblit per bons motius. Aquestes coses no són mai innocents.

—*La seva infància va ser marcada pel fet de ser diferent.*

—Sí, erem una mica diferents. Potser això em va marcar personalment, perquè les criatures, encara que els agradi ser les primeres, també volen ser com les altres, i si no ho pots ser, te'n ressentis d'alguna manera, sobretot si ets un noi que ja de per si no ets com els altres, perquè protestes. Jo anava als Escolapis, i als deu o dotze anys em preguntava què anava a fer a missa i, fins i tot, vaig deixar d'anar-hi. Preguntava a casa perquè em feien estudiar en un idioma que no era el meu, cosa que no em van aclarir mai bé. Tot això no era normal. Ara, tampoc no era normal que a casa meva no em deixessin sortir a jugar al carrer quan hi sortia tothom.

—*¿Com s'ha guanyat la vida?*

—De cinquanta mil maneres: fent d'agent d'assegurances, venent, portant publicitat, en una agència d'informació, fent d'assessor literari, corregint obres de la Corín Tellado...

—*¿Des de quan viu d'escriure?*

—De fa molts anys, setze o disset.

—*¿Li surt a compte?*

—Si tingués molts luxes no, però, com que sóc un home més aviat sobri, em defenso. El que passa és que sempre estàs amb l'ai al cor.

—*¿Sempre penjat?*

—En aquest sentit, sí, perquè no tens res assegurat. Visc al dia.

—*¿Sol o acompanyat?*

—Acompanyat. Tinc dona i filla.

—*Té fama de solitari.*

—Ho he estat sempre.

—*¿Hi ha contribuït haver crescut com un ésser diferent?*

—Pot haver-hi contribuït, però també ho ha fet l'afecció que tenia a la lectura. A casa hi havia molts llibres, i no hi havia cap mena de control.

—*Una altra cosa que sabem de vostè és que cada matí passeja.*

—S'ha de fer exercici, però no m'interessa fer-lo el cap de setmana

«La dona normal és la que és calenta.»

per matar-me. Més val passejar cada dia. Tinc tendència a anar a Barcelona Vella, però també vaig a barriades.

—*¿La ciutat, de dia o de nit?*

—Fa molt de temps que només porto vida diürna. De jove, m'agradava la vida nocturna, però després he anat canviant.

—*¿A la tarda sempre escriu?*

—Procuro escriure; ara, no és cap obligació. Si la dona i jo tenim ganes d'anar al cinema, hi anem. Cada dia tinc més mandra d'escriure.

—*¿De debò, com pot ser?*

—Tanta mandra que ja no vull escriure cap més novel·la. He escrit massa, sí senyor, tenen raó aquests que diuen que he escrit massa.

—*¿I ara què farà?*

—Potser faré un diari. Anar fent anotacions dels petits incidents de cada dia.

—*¿Quants llibres té publicats?*

—Un lector aquest estiu em va dir que havia arribat al número cent, i després, encara n'he publicat un altre;

per tant, 101, cap i cua. Ara, no sé si és una xifra exacta, perquè segurament aquest lector ha comptat reedicions, reculls...

—*¿L'èxit el va sorprendre?*

—Va venir tan a poc a poc que ni me'n vaig adonar. Supose que estava preparat. Ara, ¿quin èxit? Això és molt relatiu. ¿Què vol dir tenir èxit? ¿que et facin una novel·la a TV-3?

—*¿Exit de ser llegit?*

—Sí, això sí, però tampoc no t'ho pensis... Si fas una novel·la una mica difícil, les vendes baixen. Les novel·les més indecents meves són les que més s'han venut. Les de més cara i ulls són les que menys, potser perquè són les més difícils.

—*Li sap greu.*

—Sí, perquè hauria de ser al revés.

—*Vostè predica el plaer.*

—De predicar, no predico res, això ho deixo a la gent de la trona. Del plaer, en sóc favorable. És veritat que, quan escrius, també prediques d'alguna manera o altra, portes un «missatge», fas un discurs.

—*Si hagués de pujar a una trona, ¿quin seria el seu discurs: el plaer o la independència?*

—Segurament, la independència. El plaer, la gent l'entén més fàcilment. La independència, en canvi, no n'hi ha gaires que ho tinguin clar. S'ha de tenir en compte que hi ha molta més gent que predica el plaer que gent que prediqui la independència.

—*¿La tenim més prop, la independència?*

—En tot cas, jo no la veuré, i per tant, difícilment puc jutjar. Encara que sigui una utopia, s'ha de lluitar per ella. No només val la pena lluitar per un cotxe o un aparell de televisió. És clar que, per a mi, això no té cap mena d'importància, no tinc ni una cosa ni l'altra, però fins i tot crec que per a la gent normal val la pena lluitar per la independència.

—*Escriure, parlant d'independència, a la premsa diària en català ha esdevingut quasi un privilegi seu...*

—Això em crea uns escrúpols molt forts. Moltes vegades he estat a punt de no fer cap més article, però també em plantejo que, si no ho faig, es perd un espai. La gent de l'Avui em tenen com a coartada per a qualsevol que els pugui tirar en cara que no fan prou. Ells sempre responen que en Pedrols ja hi escriu. Serveixo per a quedar bé. Sé d'un que va enviar un article independentista a l'Avui i li van dir que, d'aquests temes, ja n'escrivia jo. Vaja, com si jo fos una secció com la de societat o la de braus. □